

Divadelní Koječák

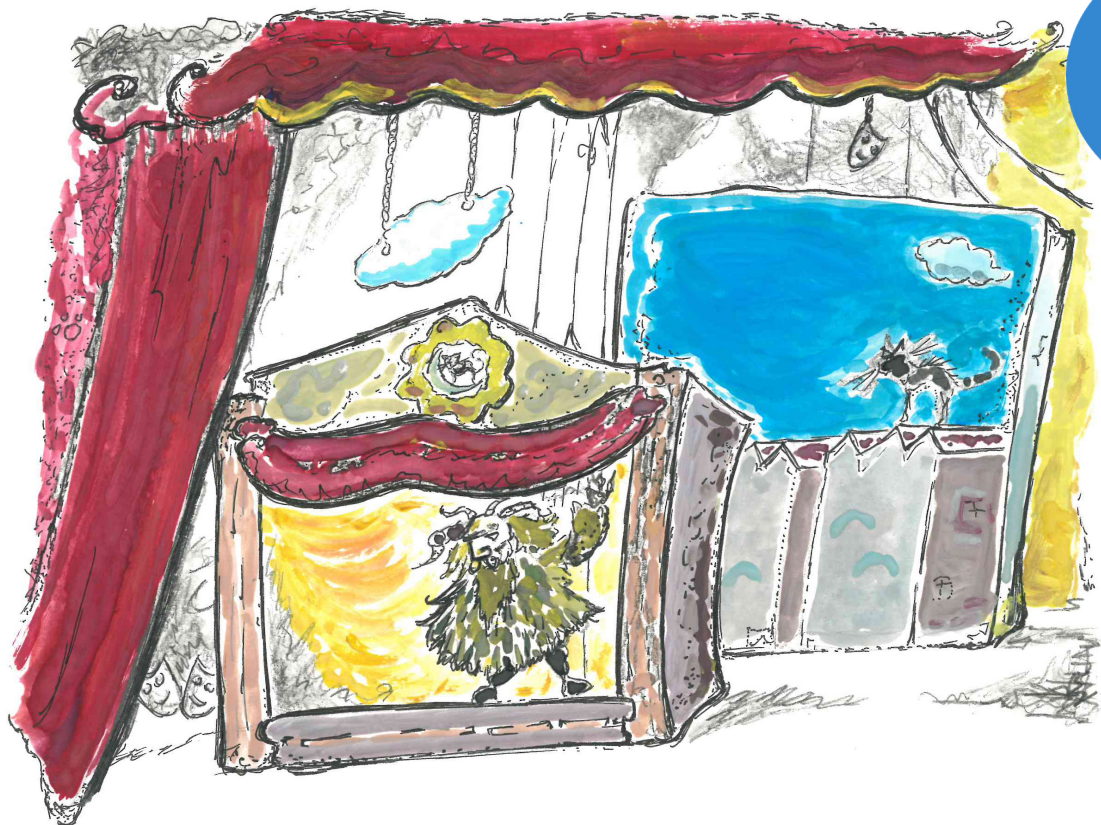
aneb „Divadlo vychází z Koječáka a do Koječáka se vrací.“

Josef Kajetán Tyl

02/26

pátek

ročník 15°

...kam se budete vracet zítra:

11.00 / Morkovští ochotníci: Čertovská košařina

15.00 / Kroužek divadelních ochotníků ve Hvozdné: Osm žen

20.00 / Divadlo Brod: Půldruhé hodiny zpoždění

DENÍČEK DIVADELNÍHO KOJEČÁKA

- Na Sokolovně se objevil nový sympatický kolega Jožka. Milan si se slzami v očích stěžoval na kuřácké pauze, že Jožka teď dělá jeho práci muzejního pracovníka. Když jsme se Milana ptali, jestli tedy teď má méně práce, rozhodně odpověděl, že ne. Pak ještě u několika dalších cigaret mluvil o tom, že byl sesazen ze svého prestižního postu (kterého si podle nás zase tak moc nevážil, když ho měl), byl degradován na pokladníka, a tudíž se teď cítí být vykořisťován.

- Svača zapomněla zpropagovat páteční divadelní večírek, kvůli kterému jsme vloni schytali velký kartáč, protože se nekonal a lidé pak na protest seděli v předsálí, popíjeli si

tam a jedli divadelní chlebičky s vajíčkem bez muziky. Letos se kvůli tomu večírek sice koná, ale nikdo o něm neví, takže zřejmě budeme muset všechno vypít a sežrat sami.

- Stréc Milan má na postu pokladníka asi málo práce, protože celý den urážel náš časopis. Nejdřív si stěžoval, že neumíme vyměnit papír v tiskárně, a tudíž by nás doma nechtěl. Pak už nevěděl, co by nám vytkl, tak přišel s tím, že jsme dřív bývali lepší. To je sice podpásovka (nemá k tomu žádné relevantní důkazy), ale tím nás v žádném případě nerozhodí, protože tento problém reflektujeme už 17 let od okamžiku, kdy zakladatelé časopisu opustili gymnázium a styl se stal naprosto neodpovídajícím věku redaktorů.

- Při tisku prvního čísla časopisu začal docházet toner v tiskárně. To by nebyl zase takový problém, my bychom ho stoprocentně dokázali vyměnit, jenže my ten toner nemáme. Svača tedy musela volat SOS na technickou podporu, protože tohle by byl naprosto nedůstojný konec celého našeho slavného časopisu. A Svači hlavně vadilo, že bychom ani nevytiskli diplomy na závěr přehlídky.

- Večer nastal problém s bufetem. Začalo to tak, že Svačin Ladiček přivezl guláš, na který dva dny předtím vařil cibuli, aby změkla. Takže v nabídce bufetu se vyskytl exkluzivní guláš, který všem chutnal do té míry, že okamžitě došel chleba. A guláš bez chleba, to se nedá jíst, takže bufet zase nic nevydělal a ten guláš budeme muset asi taky sežrat sami na divadelním večírku.

- Stréč Milan se ptal, jestli jsme viděli jeho úžasné nové motokolo. To jsme teda neviděli. On na to, že jsme asi úplně slepí, protože stojí přímo ve vstupu do Sokolovny. Tak jsme se ptali, proč už nejedí tím svým rovněž skvělým zánovním autem, co si předloni koupil od prodejce z Přerova. Milan: „To už je sešrotované, nebyl to zas tak dobré kauf.“

- Milan se večer zavzpomínal a vyprávěl nám, jak za studií v Brně bydlel na privátě s nějakými slečnami, které z něho byly úplně paf, protože si vařil párky v jejich varné konvici a ony si v tom pak vařily vodu na svůj rooibos. Pak je za to pozval na zákusek a kávičku z peněz, které si vydělal žebráním a hraním na harmoniku, což vymyslel jeho kamarád Talo, ze kterého se pak vyklubal spíš pasák, protože si z výdělku chtěl vzít polovinu a přitom tu harmoniku jenom poslouchal.

- Vladimír Altán Mátl měl v úmyslu odjet večer před desátou. Po zhlédnutí večerního představení si to ale rozmyslel a šel se podívat na debatu s porotou.

- Večer se nám Milana zželelo, i když byl celý den tak protivný, a snažili jsme se ho podpořit tím, že jsme hledali pozitivna na jeho nové práci pokladníka. Třeba je fajn, že nemusí běhat až na muzeum, když má teď pracoviště na Sokolovně. A on na to, že to je právě nejvíc na***, protože je celý den pod dohledem a musí pořád tukat do stolu, aby to aspoň vypadalo, že píše.

CITÁT DNE

„DNES JSEM BYLA NA PŘEDNÁŠCE O KLEPTOMANII. MUSÍM ŘÍCT, ŽE JSEM SI TOHO HODNĚ ODNESLA.“

(Autorku raději neznáme)

NAJDI PĚT ROZDÍLŮ

**ŽIVOT JE
JAKO ŠACHY...**

**... NA KONCI HRY
PUTUJE KRÁL I PĚŠEC
DO STEJNÉ KRABICE!**

REFLEKTOR ANEB VČERA JSME VIDĚLI

Anděl strážný

Soubor: Divadelní studio Viktorka

Autor: Václav Havel

Režie: Ladislav Vrchovský

„Nové kamarádké divadelní uskupení srandovního typu. Divadelní studio dostalo jméno po odrobince jednoho z jejích zakladatelů Viktorce a bere si za cíl dělat kvalitní kulturu v rámci omezených možností,“ píše se na webu Viktorky přehnaně skromně. Navzdory tristním podmínkám vozí Roman Uwe Juráš do Holešova kvalitní představení z celé republiky, obvykle se inspiruje na celostátních přehlídkách (místní měli možnost vidět třeba Básníka Statického divadla, Ejsíky Jardy Střelky, kroměřížská Nekorektní pravidla, brněnskou Olgu...), nebojí se ani raritních programů (To nejlepší z monologů a dialogů 2025, vybraných na Pohárku SČDO). Od roku 2018 divadlo z různých důvodů vystřídalo několik působišť, tu a tam z důvodů absurdních jako dramatika, na kterou se orientuje (např. ze scény spravované církví bylo „odejito“ poté, co pozvalo nučický Sex – kvůli názvu na plakátech, bez znalosti obsahu či kontextu). Poté působil v holešovské knihovně či v kavárně U Ámose, nyní našlo útočiště na Holajce čili U Cabiša. Tam uvádí vlastní tvorbu – komorní projekty a hry Václava Havla. Pro připomenutí, s Audiencí v režii Konráda Popela se holešovští zúčastnili Jiráskova Hronova, problematičtější Vernisáž skončila na Divadelním Pikniku ve Volyni. Následoval Kandidát, politická variace původně neškodné komedie, která obohatila i NP seniorského divadla 2024. Anděl strážný, jediná rozhlasová hra Václava Havla, vznikla v roce 1968. Je považována za jakousi „ur-vaňkovku“, postava Vaváka je pravděpodobně první verzí divadelního alter ega autora. Hru o podivné návštěvě fanouška, který, jak se postupně ukáže, je z rodu Kingovy Misery, načetli svého času vynikajícím způsobem Jiří Sovák a Jaromír Hanzlík, dodnes je k sehnání audiokniha vydaná až v roce 2011 (na prodejním webu končících Levných knih či v Audiotéce). O inscenování Anděla strážného se pokusili v Novém Bydžově rok po smrti Václava Havla formou scénického čtení, o dalším uvedení nevíme. *(Pokud víte vy, napište na baze@nipk.cz nebo petrarka72@seznam.cz – fakt mě to zajímá.)*

Režisér Ladislav Vrchovský s účinkujícími Radimem Kachlím a Romanem Juránem vzali původní materiál jako příležitost k ohledávání možností jednání slovem kontra jednání scénického typu, možností, jak se prolíná rozhlasová hra a jednání v prostoru. Hledali způsoby, jak objevovat a pojmenovávat součásti Havlova záhadného, absurdního světa, jak je zřetězit, zobrazit a napínavě traktovat divákoví. Byli si vědomi silné metaforičnosti textu (obecně i v konkrétních momentech, např. konference o komedii), cykličnosti, která je pro Havlovo zobrazování světa typická (v inscenaci ji tvůrci zachovávají a zároveň jsou schopni ji chytrým způsobem porušit). Drobné textové úpravy byly takřka bez výjimky ku prospěchu věci. (Jen připsané repliky o Olze jsou asi proti smyslu.) Funguje úvodní situace „braní“ (příchod a postupné okupování prostoru i Vaváka), navazující fáze „my to ale s vámi myslíme dobře“ i brutální závěr. Sofistikované je dávkování tajemství, např. přes předepsaný přístroj, který je dlouho ukryt v krabici. Přílbice vzbuzuje nejrůznější asociace – je to brainwashing? elektrické křeslo? leštič vlasů? odkaz na Velkého bratra? Přitom se netlačí do

emočního strachu, pro Vaváka i diváka je to jen zarážející objekt...

Velkou devizou inscenace jsou herecké výkony. Vynikající momenty má představitel Machoně Radim Kachlím (hvězda slavkovského souboru, např. představitel Francka z loňské respektuhodné Maryši režisérky Ireny Rozsypalové), bez jeho práce s mimikou, tékání očima, šibalský úsměv, gesty by postava nebyla tím, čím je. Jeho

Machoně je ambivalentní, má tajemství, nevnímáme ho od začátku jako zlo, spíš jako nepříjemné vyrušení. Roman Juráš v roli Vaváka to má obtížnější – „jen“ reaguje – nicméně práci s odloženou reakcí umí. Oba účinkující nabízejí pozoruhodné způsoby myšlení a vynikající souhru. (Padla otázka stranou, jestli haptičnosti není příliš – jestli by neprospělo pracovat s faktem, že tělo ví více než vědomí...). Fungují paradoxy plynoucí z pozornosti k detailům (např. když si Machoně sedá pod Vaváka – manipulace přichází zespodu, nikoli shora...).

Při debatě, na které se sešli, dle tvrzení Roberta, který to přece musí vědět :-)) ti nejzkušenější divadelníci, kteří prošli stovkami přehlídek, padaly konkrétní otázky: Kde se bere úvodní písnička? Je to scénická hudba, nebo součást zobrazovaného světa? (Kdyby to byl podkres, postavy si ji nezpívají.) Je nutné rozehrávat příběh ala Muž z Acapulca? (Efektní – ale není to proti smyslu?) Jak vyložit „akci uší“? (Tvůrci ji nevnímají jako metaforu, ale brutální fyzický akt. V tom případě by bylo fajn, kdyby nůžky byly pojednané podobně zlověstně jako přílbice.) A neslušel by inscenaci emoční dojezd? (Nikoli hudba, ale ticho, pískání, syčení...). Ve výsledku byla oceněna jak dramaturgická volba a textové úpravy, tak herecké výkony, režisérův smysl pro detail i celkové vyznění.

Více než jako obraz šedesátek byl Anděl strážný vnímán jako obraz přítomnosti. Přestože tam konotace na dobu vzniku jsou, je to především obraz manipulace a jejích forem, které jsou nebezpečné ve své různorodosti (byl zmiňován film Zahradníkův rok).

Holešovským se podařilo nabídnout mrazivě sdělný a zároveň zábavný, inspirativní tvar. Díky za to.

Sepsala Petra Richter Kohutová (z postřehů celé poroty)

P. S. Oprava tvrzení Hadičky v minulém čísle Koječáka: Nezachycuji pouze podněty Pavla Hurycha, ale štěpné připomínky celé poroty. Chytrý takhle vyčerpávajícím způsobem není žádný jednotlivec! Dokonce ani Pavel! ☺

KOLOKVIUM S HERCI PO PŘEDSTAVENÍ ANDĚL STRÁŽNÝ

Radim Kachlíř (Karel Machoň)
a **Roman Uwe Juráš (Vavák)**

V čem podle vás pobavila vaše postava diváky?

Radim: Já si myslím, že Machoň pobaví na začátku svou neomaleností, jakým způsobem vtrhne do domácnosti pana Vaváka, ale naopak na konci si myslím, že už z něho jde docela strach.

Roman: Pan Vavák může pobavit možná svou rozpačitostí, tápáním, možná na konci podlehnutím manipulaci pana Machoně.

Na co by zrovna postava Vaváka potřebovala astronomickou pračku, kterou si přál dostat?

Roman: Vavák si ji nepřál, pouze odhadoval, co by mohl dostat.

Co vás bavilo na vaší roli?

Roman: Asi různé polohy, od strachu přes boj s manipulací až po podlehnutí manipulaci.

Radim: No, dost podobně. Také mě bavily všechny polohy manipulace, které používal, a vývoj postavy od takového bodrého človíčka až k strašně nepříjemnému a nebezpečnému člověku.

KOLOKVIUM S DIVÁKY PO PŘEDSTAVENÍ ANDĚL STRÁŽNÝ

OTÁZKY: 1. Co byste dělala, kdyby k vám přišla nečekaná návštěva, jakou měl Vavák?
2. Co kdyby se vám do rukou dostal jaderný leštič vlasů, vyzkoušela byste ho?
3. Zaujala by vás postava Machoně svými nápady, kdybyste žila v roce 1968? Nebo i v dnešní době?

Pavlína Rösslerová

1. Hrozně bych se lekla a určitě bych se snažila utéct. Já bych se hrozně bála.
2. Já bych ho vyzkoušela. Nové věci zkouším ráda.
3. Já si myslím, že i dneska, je to pořád aktuální.

Jitka Petruželová

1. Byla bych v šoku a vyhodila bych ji. Hned ze dveří.
2. Nevyzkoušela, nechtěla bych to vůbec na hlavu.
3. Nezaujala, ta doba byla těžká.

Simona Kokořová

1. Snažila bych se ji vyprovodit co nejdřív, aniž bych moc odpovídala.
2. Když bychom se dostali až do té fáze, že mi vůbec bude někdo jaderný leštič nutit, tak bych asi dokázala nepodlehnout.
3. Já jsem ho vnímala jako nátlakovou osobu, takže mi svými nápady nepřišel konstruktivní. Spíš z něho šel nátlak a manipulace.

DÍVKA ČÍSLA 2

ÚPLATKY

V kanceláři se nám začaly v době nepřítomnosti hromadit úplatky. Deduktivní metodou jsme zjistili, že jsou od naší drahé divadelnice Lenky Šípkové Blažkové, která se konečně přestala ostýchat a rovnou se zeptala, jakou formu úplatků bychom si představovali. Takže letos jsme opravdu spokojeni, děkujeme, a úplatky dále přijímáme, i když se z toho asi zblázníme!

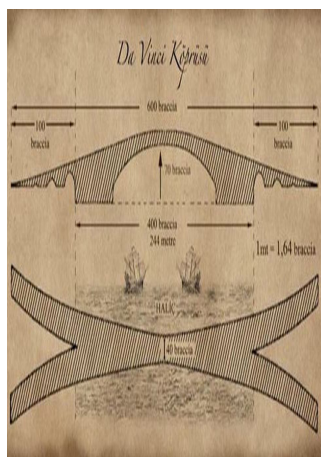

STAROSTA V KOJETÍNĚ TAKY STAVÍ MOSTY

Tento týden nejsou mosty téma jen pro přehlídku, ale i pro město Kojetín a starostu Ptáčka, který nám poslal fotodokumentaci přímo z terénu.

Děkujeme, Leoši, a zdravíme ze Sokolovny!

REFLEKTOR ANEB VČERA JSME VIDĚLI

Matka Ubu

Soubor: DS Čapek Uherské Hradiště

Autor: Josef Kainar

Režie: Stanislav Nemrava

Ubu se vrátil. Ubu se hledá.

Agilní a nesmírně do divadla zapálený milovník divadla, principál Standa Nemrava se svým hradišťským souborem DS Čapek nechal obživnout svého čtyři roky starého Krále Ubu, kterého v trochu jiné podobě uvedl dokonce na přehlídce ve Slavičíně.

Proč ne, neb ten, který tehdy hrál krále Ubu, v souboru zůstal a je vpravdě svou robustní postavou přímo předurčen pro role Falstafů či Ubuů (ne každý soubor má tu možnost), jen osazenstvo se kolem něj proměnilo a principál tak se svým souborem ucítil šanci navrátit se ke Kainarovu textu, který hýří jazykovými hříčkami a květnatými satirickými absurdnostmi. Koneckonců, je to hra v českých končinách málo hratelná, pokud nám je známo, její premiérové uvedení v roce 1949 v režii Oldřicha Lipského se pro satirické vyznění hry stalo pro nastupující režim pochopitelně nepřijatelným, její uvedení v roce 1988 v režii Hany Burešové možná předznamenalo, že umožnění uvedení této Kainarovy hřmotné předělávky Jarryho Krále Ubu ukazuje na uvolnění poměrů a možnosti kritiky v dob normalizace.

Dramaturgický výběr lze tedy bezesporu považovat za objektivní a inspirativní.

Návrat, zdá se, byl to bohužel s tvarem ještě nedokvašeným, opětovně nenazkoušeným do lahodného a pevného inscenačního tvaru. Cesta předělávek k tomu, aby v inscenaci byla zdůrazněna linie intriky Matky Ubu, zůstala víceméně v hlavách tvůrců. Byla ku škodě věci cítit tvarová, formální a textová nejistota. Byly patrné bolestné problémy s tempem a návaznostmi či s nejistou jevištní mluvou. U hry, v níž jiskrný a obzvláště hravý jazyk Josefa Kainara je přímo výzvou k herecké ekvilibristice v hraní se slovy,

je srozumitelnost a sdělování významu textu, zásadní podmínkou účinku inscenace. Nedotaženost v řešení situací, v budování vztahů mezi postavami, také zásadní motivy žárlivosti, touhy po moci, strachu z její ztráty, motivy dychtivého obžerství, totalitní praktiky, intrikánství, zkrátka všechny ty satirické momenty, které hra obsahuje, byly jen těžce čitelné, rozmazané, nepřesné.

Obživlý Ubu se na jeviště vrátil, ale s mnoha porodními bolestmi. Je to velká škoda. Soubor prokázal, že jeho silnou zbraní může být atraktivní užití netradičních scénografických prostředků, totiž tam, kde byla témata této satirické hry objevena výtvarnými prostředky, poskytla inscenace přitažlivé a působivé momenty (mlýnek na rození nové generace, vyslání kojenců do války na působivém mechanismu z ulice, bizarnost kostýmu setníka a mnohé další). Škoda jen, že se tato až performerská ozvláštňení nenacházela oporu v herecké souhře.

Ne příliš šťastným se jeví hudební plán inscenace, užití převážně budovatelské hudby totiž až takřka dokumentárně odkazuje na dobu vzniku hry a jejího prvního uvedení. Fenomén Ubuova panděra se tak nestává až archetypálním, neustále se opakujícím se jevem, pod nějž si můžeme dosazovat libovolné totalitní praktiky napříč režimy a dějinami, ale dostává – bohužel přespříliš konkrétní zasazení do minulosti.

Hradišťský Ubu se vrátil, ale jaksi se hledá, je neučesaný, neuspořádaný, nedotažený, rozklížený. Překoná-li hradišťský Ubu své nemoci, může být poutavou a aktuální satirou o kruté cestě k moci.

Vladimír Fekar

KOLOKVIUM S HERCI PO PŘEDSTAVENÍ MATKA UBU

Marie Sára Barlogová

Jak se vám hraje před publikem?

Docela dobře. Já většinou předtím, než vylezu na jeviště, tak mám moc velké nervy, ale jak tam vylezu, tak už je to v pohodě.

Jaký máte vztah ke své roli?

Jelikož jsem tuto roli zdělila, protože předtím jsem hrála tři jiné role. Matku Ubu hrají teď podruhé. Mám k ní velice pozitivní vztah a myslím, že je mi i taková podobná ve chvílích, kdy je trošku ztřeštěná, takže k ní mám pěkný vztah.

Pavel Knot

Jak se vám hraje před publikem? Před publikem se mně hraje strašně dobře, protože bez publika by se hrálo celkem zbytečně.

Jaký máte vztah ke své roli?

Nenávídím tuhle roli, protože ta postava je někdo úplně jiný než já, je to takový chlípňý voják, zato já jsem citlivý.

Jak probíhala příprava?

Bojově! Bojově, protože to bylo velice rychlé, snažili jsme se zapamatovat kvanta textu a nebylo to lehké, protože jsme amatérský soubor.

David Kuczynski

Jak se vám hraje před publikem?

Báječně. Mě to naplňuje radostí a potěšením.

Jaký máte vztah ke své roli?

Čím dál lepší, protože jak už to hrajeme po několikáté, tak už tou rolí začínám žít. Ale zatím se mi to daří udržet na jevišti, ještě s tím nechodím domů.

Jak probíhala příprava?

Tentokrát jsem požádal spoustu kamarádů, kteří mi museli nahazovat. Nedalo se to učit tím stylem, že bych si to četl a sám říkal, potřeboval jsem to nevidět a dolovat to z hlavy, protože jsem se text učil strašně dlouho. Bylo ho mraky a pořád dokola, takže to muselo být metodou nevidět text, oni mi ho říkali a já jsem se ho takhle učil.

KOLOKVIUM S DIVÁKY PO PŘEDSTAVENÍ MATKA UBU

Karel Potouček

Co se vám na představení nejvíce líbilo?

Co bych úplně vypíchnul... Možná myšlenku, že se to téma dá napasovat na leccos. A také to ztvárnění.

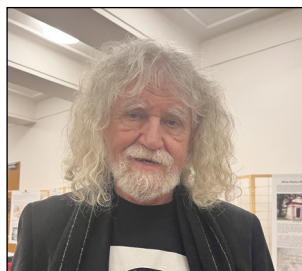
Která postava se vám nejvíce líbila a proč?

Nejvíce? Ne, že by to byl můj favorit nebo oblíbenec, ale asi král Ubu.

Myslíte, že se téma nějak dotýká dnešní doby?

Právě že ano. V podstatě všechno funguje na nějakých principech a ve chvíli, kdy si jeden vezmete, tak můžete začít ovládat ostatní...

Ladislav Vrchovský

Co se vám nejvíce líbilo na představení?

Nápady, výtvarné nápady a to, že si vybrali tuto látku.

Která postava se vám nejvíce líbila a proč?

Na to já odpovědět nedokážu. Jakože divadelní postava, že by se mi líbila úplně, tak to žádná, protože všechny byly nahozené, ale nedopracované, nedotažené, takže každá postava měla hodně rezerv.

Myslíte, že se téma dotýká reality?

Zcela jistě. Je to o návratu primitivismu, nevkusy a takzvaného hovadství do veřejného prostoru.

**Databáze českého
amatérského divadla**
www.amaterskedivadlo.cz

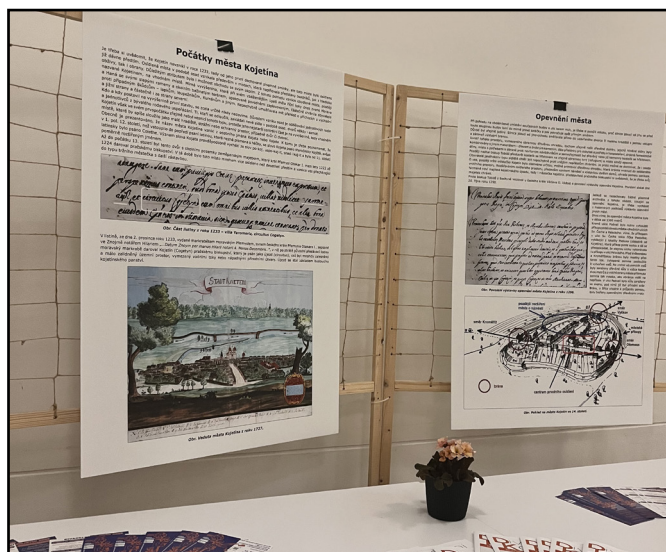
EXHIBITIONS

Během přehlídky si v předsálí Sokolovny můžete prohlédnout dvě výstavy:

Zapomenutá historie města Kojetína

Tato výstava dokazuje, že historie nemusí být jen o letopočtech, které si stejně nikdo nepamatuje. Kojetín tu ožívá skrze obrazy, mapy a zajímavosti, které ukazují, jak se město postupně měnilo. Člověk si díky tomu dokáže představit, že to tu kdysi vypadalo úplně jinak než dnes.

Výstavu připravili Miloš Krybus, Božena Hanáková-Urbánová a Josef Bibr.

Putovní výstava Amatéri sobě

Další výstava patří divadlu, a to tomu ochotnickému. Fotky a plakáty připomínají, že i bez velkého rozpočtu se dá vytvořit něco, co má nápad a energii. Výstava tak spojuje minulost s uměním a dává tomu všemu překvapivý smysl. Putovní výstava Amatéri sobě obsahuje pět grafických částí, z nichž některé mapují historii amatérského divadla u nás a další se vztahují k zápisu hraní amatérského divadla v České republice na Seznam nehmotného kulturního dědictví lidstva UNESCO, k němuž došlo 10. prosince 2025.

Redakce: Hana Hášová Korábová, Petra Richter Kohutová, Vladimír Fekar, Pavel Hurych, Robert Kotál Kunesch, Ema Bártlová, Hana Žemličková, Marek Červeňák, Adéla Lučanová, Ela Nosková, Saša Klabáčková

Foto: Jana Večeřová, redakce, MěKS Úvodní obrázky: Jan Žmolík

Grafika/sazba: Svača tisk: MěKS Kojetín, 2026, zdarma

MěKS Kojetín / Divadelní Koječák <http://www.mekskojetin.cz/divadelni-kojetin>

